Nr 1744

av herr Dahlgren m. fl.
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 115 med förslag till förordning om ändring i förordningen (1922:260) om automobilskatt, m. m.

I proposition 1972:115 föreslås bl. a. att Kungl. Maj:t bemyndigas att utfärda föreskrifter om inmontering av stämplande kilometerräknare i fordon för vilka kilometerskatt skall utgå från ingången av år 1974. Kostnaderna för räknarna föreslås tas ut av berörda fordonsägare. Övriga frågor i samband med kilometerskatten avses bli behandlade i proposition till 1973 års vårriksdag.

Frågan om vem som skall bestrida kostnaderna för kilometerräknarna har tidigare behandlats i riksdagen i samband med behandlingen av proposition 1971:153 om införande av kilometerskatt. Med anledning av i frågan väckta motioner uttalade skatteutskottet därvid i sitt av riksdagen godkända betänkande (SkU 1971:67) att utskottet förutsatte att bilskatteutredningen i sitt slutbetänkande skulle ta ställning till frågan hur övergångskostnaderna skall bestridas.

Så har sedermera skett och en utförlig redovisning av utredningsmajoritetens, reservanternas och remissinstansernas uppfattningar i frågan lämnas i den nu aktuella propositionen. Därav framgår bl. a. att uppfattningarna i frågan är delade. Utredningsmajoritetens uppfattning, till vilken nu även Kungl. Maj:t på föredragande departementschefens förslag anslutit sig, delas av fem remissinstanser medan den av halva antalet utredningsledamöter reservationsvis framförda uppfattningen fått stöd av fjorton angivna remissinstanser.

För uppfattningen att kostnaderna bör bestridas av fordonsägarna har bl. a. anförts att kostnaderna är relativt låga, att ett system där det allmänna skall svara för apparaterna medför en extra administrativ omgång, att fordonsägarnas intresse av att räknarna fungerar kontinuerligt blir större, om de själva måste bekosta utbyte av en skadad räknare, samt att fordonsägarna själva kan dra nytta av uppgifter, som räknarna lämnar.

Mot denna uppfattning — och alltså för uppfattningen att statsmakterna bör bekosta apparaturens anskaffning och montering — har bl. a. anförts att de kostnader som eljest kan åsamkas fordonsägarna kan bli varierande stora och därför drabba orättvist. Vidare har avvisats uppfattningarna om fordonsägarnas nytta av registrerade mätaruppgifter och i motsats härtill anförts att räknarna uteslutande har fiskalt syfte och därför i aktuellt hänseende bör jämställas med t. ex. mätare för förbrukning av el, gas och vatten.

Vi ansluter oss till den sistnämnda uppfattningen. Vi betraktar inte kostnader på flera hundra kronor som så små att de ur den enskilde

fordonsägarens synpunkt kan anses försumbara i sammanhanget. Installation av räknare på befintliga dieselfordon kan medföra särskilt höga kostnader och skulle därför drabba berörda fordonsägare särskilt hårt och orättvist. Farhågorna för extra administrativa besvär och kostnader, om statsmakterna skulle svara för räkneapparaturen, finner vi överdrivna. Tvärtom anser vi det inte uteslutet att vissa administrativa förenklingar och besparingar skulle kunna uppnås vid en sådan ordning. Att fordonsägarna skulle ägna räknarna särskild omsorg, om de själva tvingades äga dem, anser vi helt obestyrkt. Likaså finns inga belägg för att fordonsägarna kan dra särskild egen nytta av räkneapparaturen. Alla berörda fordon är redan utrustade med vägmätare och alla intresserade fordonsägare hämtar redan därifran de körlängdsuppgifter de behöver.

Vi finner det i sammanhanget även anmärkningsvärt att förslaget om vem som skall bestrida kostnaderna för kilometerräknarna framförs isolerat. Övriga frågor i samband med kilometerskatten får riksdagen ju först senare ta ställning till.

Inte minst frågor rörande den fortlöpande kontrollen av kilometerräknarapparaturen samt kostnaderna härför torde kräva särskild uppmärksamhet. Enligt hittills tillämpade riktlinjer, sasom de i första hand utformats av bilskatteutredningen, skall räkneapparaturen godkännas av kilometerskattenämnden och montering av räknarna ske enligt nämndens anvisningar hos för uppgiften särskilt godkända verkstäder. Efter monteringen skall verkstaden plombera apparaturen varefter besiktning och ny plombering skall ske hos AB Svensk bilprovning innan fordonet efter den 1 januari 1974 får tas i bruk. Vid varje ingrepp som kräver att plomberingen bryts måste ny plombering och ny besiktning ske hos godkänd verkstad och AB Svensk bilprovning. Sådana ingrepp kan vara relativt vanligt förekommande. Bl. a. torde inga ingrepp i berörda fordons växellådor och kopplingsutrustning kunna göras utan att plomben till kilometerräknarwiren bryts. Driftsavbrott till följd av wirebrott e. d. torde heller inte kunna uteslutas.

Måhända skulle proceduren allmänt sett både förenklas och förbilligas om statsmakterna - med utnyttjande av automobilskattemedel - byggde upp en "kilometerräknarbank" med därtill hörande service- och kontrollorganisation?

Vi anser det under alla omständigheter väsentligt att stor omsorg ägnas alla möjligheter, som kan göra kilometerskattesystemet administrativt enkelt och billigt för såväl staten som fordonsägarna. Vi förutsätter därför att här framförda synpunkter tas med i fragans fortsatta beredning och blir föremål för närmare belysning i den till vårriksdagen aviserade propositionen.

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställes

att riksdagen måtte besluta

1. att icke godkänna vad i propositionen 1972:115 förordats om bestridande av kostnaderna för kilometerräknarapparatur utan att dessa kostnader i samband med övergången till nytt skattesystem i stället skall bestridas av staten.

2. att ge Kungl. Maj:t till känna vad i motionen i övrigt har anförts.

Stockholm den 31 oktober 1972

ANDERS DAHLGREN (c)

ROLF SELLGREN (fp) CARL-WILH. LOTHIGIUS (m)